

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XXXVI. Pro possessore habetur, qui dolô desijt possidere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

ligatus non est debitor principalis: non etiam quoad summam ab isto debitam, arg. l. 1. §. 4. cit. quò expressa ratio etiam fidejussori accommodatur, Mynsinger ad §. Fidejussores cit. Demum; quia non incongruè dici potest, §. 7. cit. dictiones *Omnino non* non respicere quantitatem, sed modum obligandi; ut fidejussor in eo, quod summam à principali debitam excedit, nec civiliter nec naturaliter sit obligatus, Alciatus ad §. 4. cit. num. 31.

REGVLA XXXVI.

Pro Possessore habetur, qui Dolò desit possidere.

SUMMARIUM.

1. Simillima huic due Regula Civiles.
 2. Omnium sensus & ratio.
 3. Regula procedit in eo, qui dolò veram rei possessionem,
 4. Aut solam detentionem dimisit,
 5. Aut fecit, ne possideret,
 6. Et, qui possidere desit culpâ latâ:
 7. Qui equiparantur quadam fitione Juris,
 8. Naturam imitante, quoad solos effectus.
 9. Equiparatio ea magis declaratur.
1. Lenius hæc Regula tradita est à VV. JCT. is Paulo & Ulpiano: quorum ille, *Qui dolo, inquit, desierit possidere, pro possidente damnatur*, Regula 131. iste verò, *Paremi esse conditionem oportet ejus, qui quid possideat vel habeat, atque ejus, cujus dolò factum est, quò minus possideret vel haberet*, Regula 150. in Pandect.
2. Sensus idem omnium est, *Qui rem alienam justè injustève possidet, eamque*

ab alio vindicandam advertens, dolò malo transferit in alterum, absumpsit, destruxerit &c, itaque possidere desierit, nihilominus pro possessore habetur perinde, ac si eam adhuc possideret. Rationem Regula 131. cit. JCT.º reddit; *Quia pro possessore dolus est.* Cujus ulterior ratio est; ne fraus sua & dolus, rem alienam malitiosè in alterum transferenti commodum, & incommodum afferat alteri, rem suam repetere volenti, contra Regulam e. Ex tenore 16. de Rescript. §. l. Ne ex dolo 13. ff. de Dolo & rationem æquitatis Naturalis; cum utique periniquum & exemplò perniciosum sit, quempiam à rei alienæ restituendæ obligatione per dolosam ejus in alterum translationem, absumptionem, destructionem se eximere cum alterius injuria vel damno posse.

Quare, si quis rem ante litem super ea contentatam, l. Amplius 15. ff. Rem ratam hab. vel ejus cum citatione insinuationem, Clement. 2. Ut lite pend. dolò in alterum transferendo desit possidere, Imprimis tenetur actione in factum ex Edicto de alienatione judicii mutandi causâ facta in id, quod interest, l. 1. §. l. Quia etiam 3. ff. de Alienat. jud. mut. saltem, si possessionis translatione durior reddita sit conditio actoris; quòd vg. difficilius adversarius à possessore sit substitutus, textus & Glossa in l. Quia etiam cit. §. 4. ut Lib. 1. tit. 42. n. 3. §. 6. est dictum. Deinde rei Vindicatione conveniri potest non solum is, qui rem possidet: sed is etiam, qui eam dolò desit possidere, l. Sin autem 23. §. 3. §. l. Qui petitorio 36. pr. ff. de R. V. non quidem, ut verus possessor, ejusmodi actione Directa, sed Utili, quâ petitur; ut, qui dolo possidere desit, rem ab iis, ad quos pervenit, recuperet ac restituat: aut, si hoc nequeat, condemnatur ad æstimationem, l. Qui restituere 68. V.

§ 8. V. Si verò ff. de R. V. Priusquam autem hæc condemnatio fiat, actor rei æstimationem, suæ ad eam affectioni respondentem, edicere, super eaque jurare: iudex autem, si æstimationem, ut plerumque solet, immodicam esse appareat, eam taxatione sua moderari & ad æquitatem reducere debet, ut *Lib. 2. tit. 14. n. 27.* est explicatum

4. Eadem, quæ possidentis verè, ratio est ejus, qui solum fuit in possessione, ut colonus, conductor & similes, quique rei servandæ causa missus est in possessionem; nam possessionis nomen hoc loco non presè, sed largè, ut etiam detentores, res dolò detinere desinentes, comprehendat, accipiendum, cum Corraasio *Lib. 6. Missell. cap. 5.* Peckius *hic n. 4.* observat.

5. Quin ejus etiam, cujus dolò factum est, ne rem possideret, *l. Sed est 25. ff. de Petit. hered. cujus §. 8.* Ulpianus, *Nam & is*, inquit, *qui dolò fecit, quò minus possideret, ut possessor condemnatur, accipies sive dolò desierit possidere, sive dolò possessionem noluerit admittere*; sic enim, qui ante litem contestatam dolò fecit, quò minus res hæreditarias possideret, perinde condemnandus est, ut si possideret, *l. Item veniunt 20. §. 6. ff. de Petit. hered. Sic & is*, qui rem destruxit aut corrupit, ne haberi posset, nihilominus actione ad exhibendum tenetur & convenitur; quia dolò fecit, quò minus possideret, *l. Julianus 9. pr. ff. Ad exhibendum.*

6. Neque solum, qui dolò, sed is etiam pro possessore habetur, qui rem culpâ latâ desit possidere; nam & is, qui sic positionem amisit, rei vindicatione, non quidem Directâ, sed Utili convenitur, & condemnandus est ad æstimationem, *l. Si culpâ 63. pr. ff. de R. V. Bartol. in l. Unic. C. de Alenar. judic. mut. caus.* quòd ejusmodi culpa regulariter (causis Capitalibus exceptis, *l. In lege 7. ff. ad L. Cornel. de*

Sicar. dolo, cui proxima est, æquiparetur; *l. Mulier 22. §. 3. ff. ad S. C. Trebell. Peck. hic n. 3.*

7. Hæc, dolò possidere desinentis & verè possidentis, æquiparatio primò occurru perquam difficilis apparet; quòd possessio sit facti, *l. 1. pr. §. 1. Ec. ff. de Acquir. possess.* Cum ergo ea, quæ sunt facti sive facta, quæ non sunt, facta fingere impossibile sit, eum qui dolò possidere desit & non possidet, fingere esse possessorem repugnat; cum enim fictio imitetur naturam, *l. Adoptio 16. ff. de Adopt. ea*, quæ naturâ diversa & opposita sunt; ac proinde is, qui possidet & qui possidere dolò desit, & jam non possidet, pro eodem non poterunt haberi. Verum, si æquiparatio accuratius ponderetur, neque ipsi neque Regulæ rationem hanc quidquam officere, patebit; quia esto possessio facti sit, quatenus naturali apprehensione, quæ facti est, inchoatur, à Jure tamen habet effectus, quos parit, & ad quos justâ ratione tuadente à Jure ei æquiparatur pariter in facto consistens dolosa translatio amissio vel omisso possessionis: sicut idem Jus quoad effectus aliquos patrem & filium pro una eademque persona, *l. In. C. de Impub. substitut.* pro præzente canonico, qui in servitiis Episcopi ab Ecclesia absens, *c. Ad audientiam 15. de Cleric. non resid.* pro mortuo monachum, qui in vivis est, *can. Flacuit 16. q. 1.* & eum, qui in utero est, pro nato habet, *l. Qui in utero 7. ff. de Statu homin.*

8. Neque his obstat; quòd fictio imitetur naturam; quia hanc non imitatur inducendo veritatem; ut, qui dolò non possidet, verè possideat; sed solummodo communes effectus utrique tribuendo; ut in casu ficto idem operetur fictio, quod veritas in casu vero: & esse possessorem & pro possessore haberi, licet in se diversa sint, eosdem tamen pariant effectus, Everard.

Everard. *Legal. arg. loco à vi Fictiois n. 4.*
& Gonzalez *ad Reg. 8. Cancell. gloss. 51.*
num. 18.

9. Neque hanc effectuum communio-
nem excludit; quòd, ut dictum, rei pos-
sessor directà, dolo possidere desinens uti-
li duntaxat actione conveniatur; quòd
adversus illum ad rem ipsam, adversus i-
stum ad æstimationem consequendam a-
gatur; quòd possessio etiam malæ fidei
legis beneficiò defendatur, & adversus
non dominum habeat exceptionem: is
autem, qui dolo possidere desit, neque
adversus dominum, neque adversus non
dominum actione aliòve Juris beneficiò
adjuvetur; facilis enim ad hæc responsio
est; quia Imprimis, licet utilis & directà
actio origine differant, in rem tamen u-
traque tendit eò solum discrimine; quòd
directà semper res penes reum conventum
existens; utili autem actione vincenti a-
liquando sola æstimatio adjudicetur;
quòd res ipsa non amplius existat, aut ne-
queat haberi. Deinde; quia possessor ad-
versus non dominum ideo solum defen-
ditur; quòd in pari causa melior sit con-
ditio possidentis, *Reg. In pari 65. in 6. &c.*
si de actoris jure certò constet, possidentis
jus non attendatur, *l. fin. C. de R. V.* Cùm
ergo is, qui dolo possidere desit, non
possideat, non melior ipse, quàm non
domini conditio; ac proinde nec ratio est,
cur ipsi assitit Jus; quia hoc non possiden-
ti non assitit, nisi adversus eum, contra
quem munitus est actione, quã dolo pos-
sidere desinens destituitur; cùm actio-
nem ex dolo & improbitate sua consequi
non possit, *l. Itaque 12. §. 1. ff. de Furtis.*
Demum; quia rem dolo possidere desinens
pro possessore solummodo in suum in-
commodum, non etiam in commodum
habetur, *Strein. bic n. 3. in fine.*

☞ (O) ☞

REGULA XXXVII.

*Utile non debet per Inutile vi-
tiari.*

SUMMARIUM.

1. *Utile hic dicitur, quod validum &c.*
est.
2. *Sensus & ratio Regule.*
3. *Qua in omni materia locum habet.*
4. *Si utile ab inutili separabile sit.*
5. *Et sine isto subsistere possit.*
6. *Solacismus vitat omnes partes Re-
scripti.*

Utile hæc locò est; quod, spectatã
tam naturã suã, quàm Juris di-
spositione, validum aptumque
est ad aliquid validè agendum;
& contrã inutile, quod invalidum & ad
aliquid validè efficiendum ineptum est, ex
mente Baldi *Lib. 2. Feud. tit. 34. V. Si-
militer.*

Quare Regulæ istius sensus est, *Id.*
quod in se utile sive jure validum, aut ad
aliquid efficiendum aptum est, valorem &
vim suam non amittit, alicujus inutilis
Jurisque invalidi & inepti accessione sive
adjunctione. Ratio est; quia actuum ea
interpretatio faciendã & aliis præferendã
est, quã valeant potius, quàm pereant, *c.*
Abbate 25. de V. S. & l. Quoties 12. ff. de
Reb. dub. adeò; ut, quæ militat pro valore
actûs, aliarum interpretationum Regina
dicatur, Mantica Lib. 12. de Conject. ultim.
volunt. tit. 17. n. 13. Neque id immeri-
tò; quia sic vel maximè congruet agentium
intentioni; cùm non faciliè quem re-
perire sit, qui judicia & actus suos valore
destitui: sed eos omnes habere vim atque
effectum fortiri velint; atque idcirco,
cùm aliquid agunt, si quid inutile accedat,
vel ad-

l i i

vel ad-